

VISUELE KULTUURSTUDIES: VRAESTEL I

Tyd: 3 uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 8 bladsye en 'n insetsel van 1 bladsy (i). Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
 2. **BEANTWOORD AL VYF VRAE.**
 3. Lees elke vraag noukeurig voordat jy jou antwoord formuleer.
 4. Skryf netjies en op 'n duidelike en gestruktureerde wyse: gebruik volsinne en paragrawe volgens die instruksies van elke vraag. **Geen punte** sal toegeken word vir lyste feite of diagramme nie.
 5. Nommer jou antwoorde presies soos die vrae genommer is.
 6. Onderstreep die name van kunstenaars en kunswerke.
 7. Jy mag nie na die visuele bronne wat in een vraag verskaf word in enige ander vraag verwys nie.
 8. Moenie kunstenaars, feite, argumente en/of kunswerke herhaal nie. **Geen punte** sal toegeken word vir dieselfde inligting in 'n ander vraag nie.
 9. Waar 'n vraag **en/of** bevat, mag jy **EEN** aspek of **AL** die gegewe kriteria bespreek.
 10. **LET WEL:** Bestee ongeveer **45 minute tot 'n uur** van jou tyd om **Vraag 5** te beantwoord.
 11. Antwoorde moet voltooi word in die Antwoordboek wat voorsien is.
 12. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
-

VRAAG 1 VISUELE GELETTERDHEID

Bestudeer **Afbeeldings A en B**, lees die meegaande teks en beantwoord die vrae wat volg.

Gebruik **Afbeeldings A en B** SLEGS vir Vraag 1.

Nando's het sedert 2001 in kuns en die ontwikkeling van kunstenaars belê. Vandag sluit die *Nando's Art Initiative* vyf verskillende kunstenaarsontwikkelingsprogramme in, en hulle ondersteun meer as 350 kunstenaars op 'n gereelde basis. Die kunswerke in hul versameling word in 1200 restaurante in 24 lande uitgestal.

Dion Cupido, wat in 1973 op Mitchells Plain, Suid-Afrika gebore is, het homself kuns geleer. Sy reis was merkwaardig. Dit het in sy tienerjare begin toe hy graffiti op mure op die Kaapse Vlakte geskep het. Deesdae is hy 'n kunstenaar wat hoë aansien geniet. Hy het opdrag gekry om sy muurskeppings vir Nando's se restaurante in Londen en Dubai, asook vir plaaslike restaurante in Bryanston, Johannesburg, te maak.

Afbeelding A

Dion Cupido

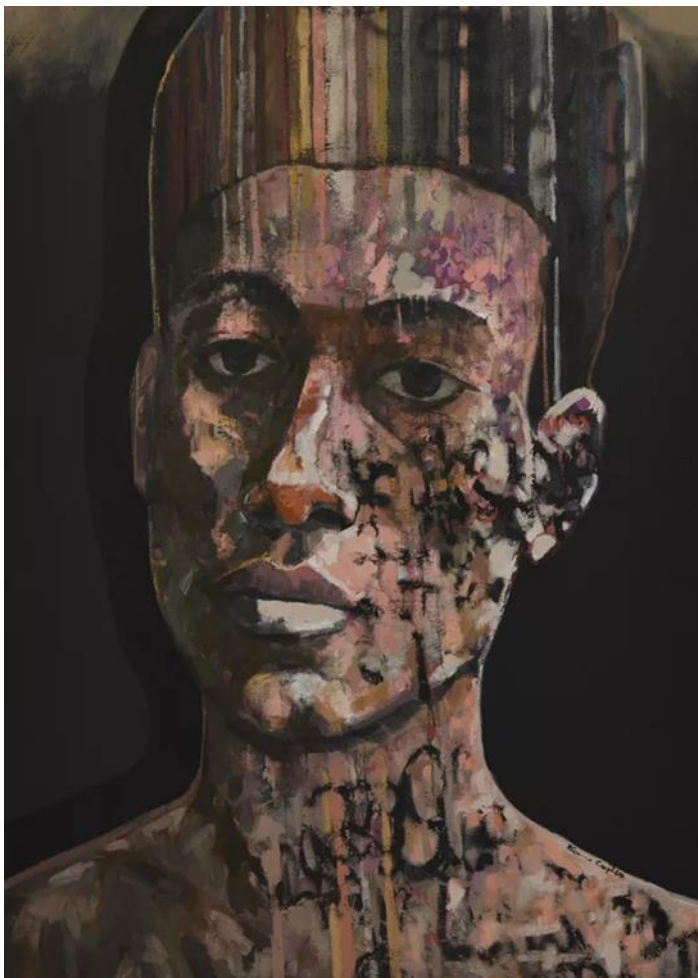
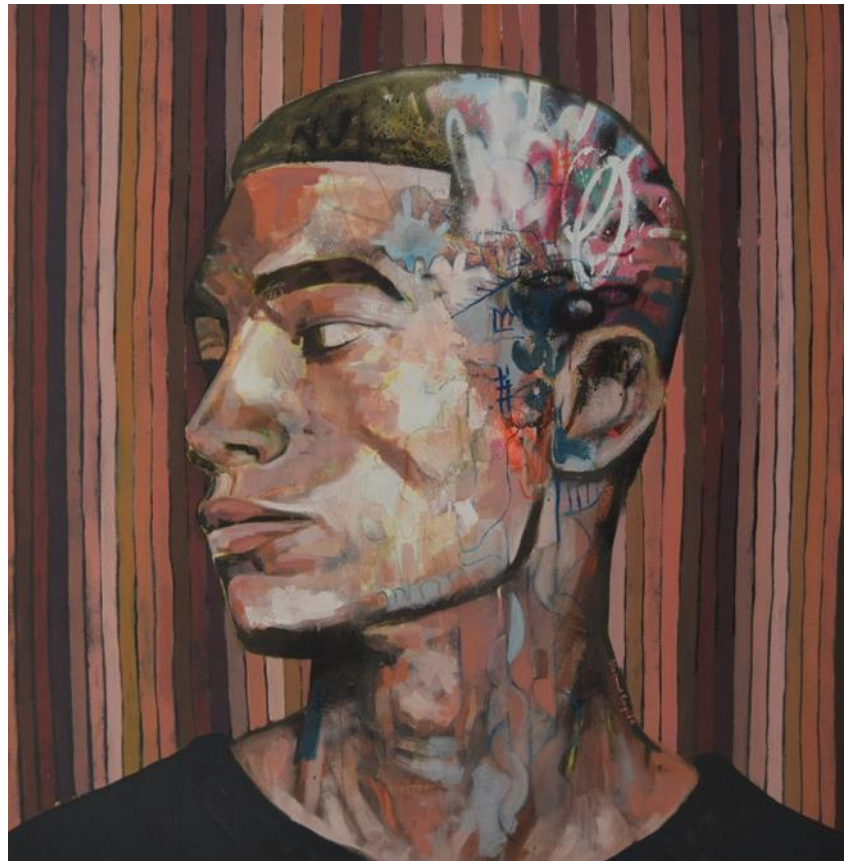
Colour by your hand 2

Gemengde media op doek

120 cm × 120 cm

2019

2

Afbeelding B

Dion Cupido

End of the rainbow

Gemengde media op doek

160 cm × 115 cm

2022

3

- 1.1 Hoekom sal die uitstal van kunswerke in 'n Nando's-restaurant beter wees vir 'n kunstenaar as om hul werk in 'n tradisionele kunsgalery uit te stal? Gee TWEE redes vir jou antwoord. (2)
- 1.2 Devalueer die uitstalling van 'n kunswerk in 'n kitskosrestaurant die kunswerk? Motiveer jou reaksie. (2)
- 1.3 Verwys na **Afbeelding A** en **B**. Definieer die term *lineêr* en verduidelik hoe beide kunswerke die term *lineêr* verteenwoordig. Motiveer jou antwoord deur na beide afbeeldings te verwys. (3)
- 1.4 Verwys na **Afbeelding A** en **B**. Definieer die term *monochromaties* en verduidelik hoe beide kunswerke die term *monochromaties* verteenwoordig. Motiveer jou antwoord deur na beide afbeeldings te verwys. (3)
- 1.5 Vergelyk **Afbeelding A** en **B**. Watter van hierdie twee kunswerke is meer *gestileerd*? Gee redes vir jou antwoord deur na die betrokke kunswerk te verwys. (2)
- 1.6 Gee EEN kontemporêre Suid-Afrikaanse kunswerk wat jy bestudeer het wat jy voel NIE in 'n Nando's-restaurant uitgestal moet word NIE. Gee redes vir jou antwoord. Jy mag NIE jou geselekteerde kunswerk in Vraag 5 herhaal NIE. (3)
- [15]**

VRAAG 2 TWINTIGSTE-EEUSE KUNS VAN DADA TOT DIE 1970's, MAAR KONSEPTUELE KUNS VAN DIE 1970'S UITGESLUIT

Lees die stelling hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

Deur die insluiting en verkenning van die absurde, die surrealistiese en die chaotiese, het die Dada en Surrealistiese kunstenaars **die stem van die stemloses** geword. Hul kunswerke het **'n wêreld wat mal geword het** uitgedruk waar geen woorde opgewasse was vir die werk nie.

4

- 2.1 Met verwysing na die aanhaling hierbo, wat bedoel die skrywer deur te sê dat Dada en Surrealistiese kunswerke "die stem van die stemloses" geword het? Wie was "die stemloses" en hoe was hierdie kunstenaars "die stem"? (3)
- 2.2 Kies EEN kunswerk uit die Dada-beweging en EEN uit Surrealisme wat beskou kan word as "die stem van die stemloses" in "'n wêreld wat mal geword het".
- Skryf vir elke kunswerk die naam van die kunstenaar, die titel en 'n kort beskrywing van die kunswerk neer. (4)
- 2.3 Argumenteer waarom hierdie kunswerke beskou kan word as "die stem van die stemloses" deurdat hulle in opstand gekom het teen "'n wêreld wat mal geword het" **en/of** 'n weerspieëling geword het van "'n wêreld wat mal geword het". Verwys na die onderwerp, konteks, stilistiese kenmerke **en/of** konsep van beide jou geselekteerde kunswerke. (8)
- [15]**

VRAAG 3 KONSEPTUELE EN KONTEMPORÊRE INTERNASIONALE KUNS

Bestudeer **Afbeelding C** hieronder en lees die meegaande teks. Beantwoord die vrae wat volg.

Kunshistorikus en kenner van kunsmatige intelligensie (KI), Emily L. Spratt, pak die etiek en regulering van KI-kuns aan. Sy voel dat die kunstwêreld nog nie 'n reaksie op die potensieel transformerende tegnologie gevind het nie. Sy voel dat kunstenaars soos Mario Klingemann se kuns voortdurend vrae vra oor KI as 'n medium en, wyer, oor die tradisionele aard van kreatiwiteit. Daar kan aangevoer word dat Klingemann se kunswerke die grense tussen die tradisionele aard van kreatiwiteit en die gebruik van tegnologie vervaag.

5

Memories of Passersby 1 gebruik 'n komplekse stelsel van neurale netwerke om 'n nimmereindigende stroom portrette te genereer. Die kunswerk word as 'n installasiestuk aangebied: die KI-masjien word in 'n pasgemaakte kastaiing-houtkas gehuisves en gekoppel aan twee geraamde skerms.

6**Afbeelding C**

Mario Klingemann

Memories of Passersby 1

Installasie van KI-gegenereerde kunswerke. 2019

7

- 3.1 Evalueer die maniere waarop Klingemann se kunswerk "die grense tussen die tradisionele aard van kreatiwiteit en die gebruik van tegnologie vervaag". (4)
- 3.2 Kies en bespreek TWEE kunswerke wat deur TWEE verskillende Konseptuele **en/of** Kontemporêre, nie-tradisionele, Internasionale kunstenaars geskep is, wie se werk "die grense tussen die tradisionele aard van kreatiwiteit en die gebruik van tegnologie vervaag".
- Jou geselekteerde kunswerke hoef NIE voorbeelde van KI-kuns te wees NIE.
- Skryf vir elke kunswerk die naam van die kunstenaar, die titel en 'n kort beskrywing van die kunswerk neer. (4)
- 3.3 Motiveer waarom beide kunswerke **en/of** kunstenaars "die grense tussen die tradisionele aard van kreatiwiteit en die gebruik van tegnologie vervaag". Verwys na jou geselekteerde kunswerke om jou redenasie te staaf. (12)
- [20]**

VRAAG 4 WEERSTANDSKUNS IN SUID-AFRIKA GEDURENDE DIE APARTHEIDS-ERA (Circa 1950–1994 CE)

Lees die aanhaling hieronder, bestudeer **Afbeelding D** en beantwoord die vrae wat volg.

Kuns kan veral tydens moeilike tye as 'n vorm van hoop dien. 'n Kunstenaar wat in 'n onderdrukte samelewing leef, kan byvoorbeeld 'n werk maak om te kommunikeer hoe die lewe is. Daar is baie kunswerke wat onderdrukking uitbeeld wat geskep is deur kunstenaars wat onder onderdrukkende regerings geleef het. In hierdie sin kan gesê word dat kuns vir hulle as 'n vorm van hoop gedien het. Selfs die gehoor vir wie die kunstenaars gemik het, het na sulke kunswerke as 'n vorm van hoop gekyk.

8

Afbeelding D

John Muafangejo

Hope and Optimism in Spite of Present Difficulties

Linosnee

42,6 cm × 32 cm

1984

9

- 4.1 Met verwysing na **Afbeelding D** hierbo, verduidelik na watter "present difficulties" (huidige probleme) die kunstenaar verwys. (3)
- 4.2 Verduidelik die konsep agter die titel van hierdie werk *Hope and Optimism*. Motiveer jou antwoord deur te verwys na die visuele leidrade wat in die kunswerk verskaf word. (3)
- 4.3 Kies TWEE Suid-Afrikaanse kunswerke (1950–1994) deur TWEE verskillende kunstenaars wie se werk direk of indirek 'n gevoel van hoop **en/of** optimisme tydens die apartheidsregime weerspieël het.
- Jy mag kunstenaars bespreek wat uit formele en informele Kunssentrums gedurende die 1950's en later ontstaan het. Jy mag ook 'n ander kunswerk deur John Muafangejo bespreek.
- Skryf vir elke kunswerk die naam van die kunstenaar, die titel en 'n kort beskrywing van die kunswerk neer. (4)
- 4.4 Op watter maniere het die onderwerp, titel, konsep **en/of** stilistiese kenmerke van die kunswerke wat jy in Vraag 4.3 gekies het, opsetlik (of onopsetlik) bygedra tot 'n gevoel van hoop **en/of** optimisme tydens die era van apartheid? Gee 'n ontleding van elke kunswerk om jou argument te staaf. (10)

[20]

VRAAG 5 KONTEMPORÊRE SUID-AFRIKAANSE KUNS (POST-1994)

Bestudeer **Afbeelding E** hieronder, lees die meegaande teks en skryf 'n opstel as antwoord.

'n Gebrek aan geld het Mbongeni Buthelezi verplig om weggooi-plastiek vir sy finalejaaruitstalling te gebruik, wat hom op die pad geplaas het na internasionale kunserkenning en werke wat diep **resoneer** met gehore soos die klimaat agteruitgaan.

10

Stelling: Kunstenaars beoog om werke te skep wat met die gehoor **resoneer**.

11

Skryf 'n opstel van ongeveer VIER bladsye waarin jy evalueer tot watter mate Suid-Afrikaanse Kontemporêre kunstenaars **resonansie** met 'n Suid-Afrikaanse **en/of** globale gehoor skep.

Kies DRIE Kontemporêre Suid-Afrikaanse kunstenaars en EEN kunswerk deur elke kunstenaar om jou argument te ontwikkel en te staaf. As jy 'n spesifieke versameling van 'n kunstenaar se werk bespreek, noem en beskryf dit duidelik.

Jy mag Mbongeni Buthelezi bespreek.

Puntetoekenning vir Vraag 5	
3 kunstenaars	6 punte
3 titels met kort beskrywings van werke	
Relevante feite (Let wel: Skryf 6 feite neer om 4 punte per bespreking van elke kunswerk te verdien.)	12 punte
Ontwikkeling van argument	12 punte

[30]**Totaal: 100 punte**